

Ergenlerde Serbest Zaman İlgilenim Düzeyinin İncelenmesi

Ali ÇEVİK [Sorumlu Yazar]

Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, alicevik1020@gmail.com

Ahmet YILGIN

Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, ahmet_yilgin@hotmail.com

Makale Geliş Tarihi: 13.04.2023

Makale Kabul Tarihi: 29.05.2023

Makale Yayın Tarihi: 30.06.2023

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada, “Ergenlerde Serbest Zaman İlgilenim Düzeyinin İncelenmesi” amaçlanmıştır. **Materyal & Metot:** Araştırmada, nicel araştırma yöntemi olan betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, Gaziantep ili devlet ve özel okullarında öğrenim gören bireyler, örnekleme ise tesadüfi yöntemle seçilmiş 435 kişi oluşturmuştur. Çalışmada, araştırmacılar tarafından oluşturulan demografik bilgiler ile Gürbüz, Çimen ve Aydın tarafından Türkçeye uyarlanarak geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılan “Serbest Zaman İlgilenim Ölçeği” kullanılmıştır. Çalışmanın analizi; JASP paket programı ile yapılmıştır. Veri setinden elde edilen bilgiler ile demografik değişkenlerin yüzde ve frekans hesaplamaları bulunmuştur. Veri setinin normal dağılımı için Shapiro-Wilk testi, varyansların homojen dağılımlarında Levene's Testi, içyapı geçerliliğinde Cronbach's α testi ile iki bağımsız değişkenlerde Mann-Whitney U testi ve çoklu değişkenlerde Kruskal-Wallis testine yer verilmiştir. Çalışmanın analizinde %95 güven aralığı esas alınmıştır. **Bulgular:** Araştırmaya çoğunlukla 13-14-15 yaş, devlet okulunda okuyan ve lisanslı spor yapmayan öğrencilerin katıldığı görülmüştür. Serbest zaman ilgilenim ölçeği ortalama puanı ile yaş ve okul türü değişkenleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı, serbest zaman ilgilenim ölçeği ortalama puanı ile lisanslı spor yapma durumu ve spor yapma yılı değişkenleri arasında anlamlı farklılığın olduğu tespit edilmiştir. **Sonuç:** Ergenlerde serbest ilgilenim düzeyi ölçeği toplam puanları ile lisanslı spor yapma değişkeni arasında lisanslı spor yapan kişilerin anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur. Serbest ilgilenim düzeyi ölçeği toplam puanları ile spor yapma yılı değişkeninde ise 1-3 yıl ve 7-9 yıl spor yapanların spor yapmayanlara göre serbest zaman ilgilenim puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Ergen, Serbest Zaman, İlgilenim.

Investigation of Leisure Time Involvement Level in Adolescents

ABSTRACT

Purpose: In this study, "Examination of Leisure Time Involvement Level in Adolescents" was aimed. **Material & Method:** In the research, descriptive survey model which is a quantitative research method was used. The population of the research consisted of individuals studying in state and private schools in Gaziantep province, and the sample consisted of 435 people selected by random method. In the study, the demographic information created by the researchers and the "Leisure Involvement Scale", which was adapted to Turkish by Gürbüz, Çimen and Aydın, for validity and reliability were used. Analysis of the study was performed by JASP package program. Shapiro-Wilk test was used for the normal distribution of the data set. Levene's test was performed for homogeneous distribution of variances. Cronbach's α test was utilized for internal validity. Mann-Whitney U test was performed for two independent variables and Kruskal-Wallis test was used for multiple variables. The analysis of the study was based on a 95% confidence interval. **Results:** It was observed that mostly students aged 13-14-15, studying in public schools and not doing licensed sports, participated in the research. It was determined that there was no significant difference between the mean score of the leisure time involvement scale and the variables of age and school type, but there was a significant difference between the mean score of the leisure time involvement scale and the licensed sports status and years of doing sports variables. **Conclusion:** It was found that there was a significant difference between the total scores of the free involvement level scale in adolescents and the variable of doing licensed sports. In the variable of the total scores of the free involvement level scale and the year of doing sports, it was observed that the leisure time involvement scores of those who did sports for 1-3 years and 7-9 years were higher than those who did not do sports.

Keywords: Adolescent, Leisure Time, Involvement.

GİRİŞ

Günümüz dünyasında zaman kavramı, her yaş grubunda bulunan kişiler için önemlidir. Özellikle de çocuk ve gençlerin günlük zaman dilimlerini verimli ve etkin bir şekilde kullanabilmesi, gelişimleri açısından değerli olarak görülmektedir. Dolayısıyla çocuk ve gençlerin, serbest zaman etkinliklerini iyi bir şekilde gerçekleştirmesi gerekmektedir. Ergenlik kısaca, çocuksu tutum ve davranışların yetişkinliğe doğru evirildiği dönem olarak kabul edilmektedir (Çalışkan, 1995; Bayarslan ve Çevik, 2023). Serbest zaman etkinlikleri ise insanların zorunlu zamanları dışarısında yani iş hayatı, okul, uyku vb. durumların haricindeki faaliyetler olarak tanımlanmaktadır. Kısacası bireylerin özgür bir şekilde seçebildiği ve katılım sağlayabildiği sosyal aktivitelerin tamamıdır (Amoako-Tuffour ve Martínez-Espiñeira, 2012; Gkiotsalitis ve Stathopoulos, 2016; Çevik, Özmaden, Tezcan ve Dokuzoğlu, 2021). Serbest zaman etkinlikleri süre zarfında yapılan eylemler, kişilerin sosyal ilişkilerinin güçlenmesini sağlamasının yanında fiziksel ve ruhsal sağlıklarının üzerinde de olumlu etkilere sahip olmaktadır (Lin ve Huang, Yang ve Chiang, 2014; Chang, 2017; Nkuba, Hermenau ve Hecker, 2019). Aynı zamanda bireylerin yaşamdaki stres düzeylerini azaltmakta ve keyifli deneyimler yaşamasını da sağlamaktadır (Paggi, Jopp ve Hertzog, 2016; Li, Zeng ve Li, 2021). Bilhassa serbest zaman aktiviteleri, okul çağındaki çocuk ve gençlerin yaşantılarıyla iç içe geçmiş durumdadır (Alpullu ve Yılgin, 2019). Çünkü çocuk ya da genç bireylerin hem okul performansını hem de gelecek kaygısının oluşturabileceği olumsuz durumları ortadan kaldıracakları düşünülmektedir (Demir ve Alpullu, 2020). Böylelikle çocuk ve gençlerin, sağlık ve esenliklerinin istendik yönde ilerlemesi beklenmektedir (Eccles ve Roeser, 2011; Newland, Lawler, Giger, Roh ve Carr, 2015). Yapılan bilimsel çalışmalar, serbest zaman etkinlikleri ile uğraşan çocuk ve gençlerin akademik başarılarını arttırdığını ve stres düzeylerini azalttığını tespit etmiştir. Bu durum, serbest zaman faaliyetlerinin çocuk ve gençlerin eğitim hayatlarında potansiyel bir destekleyici unsuru olduğunu göstermektedir (Dotterer, McHale ve Crouter, 2007; Fredricks, 2012; Knifsend ve Graham, 2012; Himelfarb, Lac ve Baharav, 2014). Bu olumlu durumların ortaya çıkmasındaki en önemli kavramalardan bir tanesi de ilgilenimdir. İlgi, kişisel tercihler ya da insanların çeşitli etkinliklere yönelme isteğini ortaya çıkaran tutumlarla birlikte katılım göstermiş oldukları faaliyetlerden elde edilen tatmin ve hazzın sonucu olarak tanımlanmaktadır (Yetim ve Argan, 2018). Serbest zaman ilgilenimi ise bireylerin herhangi bir aktivite veya etkinliğe göstermiş olduğu fiziksel ve zihinsel eğilimler olarak ifade edilmektedir. Kısacası kişilerin istek ve arzularını yerine getirebilen değerler olarak görülmektedir (Kocaer, 2018). Serbest zaman ilgilenimiyle ilişkili

olan motivasyon, öz yeterlilik tutum, niyet, davranışsal değerler, hedef ve kimlik arayışı gibi içsel faktörler, insanların spor tüketimini ve katıldıkları etkinliklerin türünü etkilemektedir (Lee ve Trail, 2011; Havitz, Kaczynski ve Mannell, 2013). Bilhassa bireyler, futbol dalına ilgilenim göstermeye daha çok eğilimlidir (Bayarslan ve Yorulmazlar, 2022). Ayrıca serbest zaman faaliyetlerine ilgilenim, kişilerin bilişsel olmayan becerilerini geliştirmekle birlikte öğrenme hedefi yönelimlerini de kolaylaştırmaktadır (Crean, 2012; Schaefer, Khuu, Rambaran, Rivas-Drake ve Umaña-Taylor, 2022). Havitz ve Dimanche (1999), serbest zaman ilgilenim seviyesinin; ürünler hakkında bilgi, etkinlik çeşidi, aktiviteye katılım gösterme sıklığı, süresi, yoğunluğuyla ilgili olduğunu ve aralarında pozitif bir anlam ilişkisi olduğunu vurgulamaktadır. Dolayısıyla bireylerin etkinliklere tekrardan katılım sağlayıp ya da sağlamayacağı konusunda bilgiler vermektedir. Böylece çocukların ve gençlerin aktivitelerden sonraki eğilim ve ruh hallerini anlayabilmek kolaylaşacaktır. Bununla birlikte etkinliklerin nitelikleri ve katılım amaçlarını değerlendirebilmek açısından fayda sağlaması kaçınılmaz olacaktır. Bu bilgilerden yola çıkarak; çalışmamızın amacı, ergenlerde serbest zaman ilgilenim düzeyinin belirlenmesidir.

MATERYAL & METOT

Araştırma Modeli

Bu araştırmada, betimsel tarama modeli esas alınarak yapılmıştır. Betimsel tarama modeli, evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup örnek ya da örneklem üzerinde uygulanan araştırmalar olarak tanımlanmaktadır (Karasar, 2014).

Araştırma Grubu

Bu araştırmanın evrenini, Gaziantep ili devlet ve özel okullarında öğrenim gören bireyler, örneklemini ise tesadüfi yöntemle seçilmiş 435 kişi oluşturmaktadır. Çalışma için Kilis 7 Aralık Üniversitesi Etik Kurulundan 21.12.2022-E.14650 tarih ve sayılı 07 onay kararı alınmıştır.

Verilerin Toplanması ve Kullanılan Araçlar

Çalışmada Gürbüz, Çimen ve Aydın (2018) tarafından Türkçeye uyarlanarak geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılan “Serbest Zaman İlğilenim Ölçeği” ile araştırmacılar tarafından oluşturulan demografik değişkenler kullanılmıştır. Çalışma; anket uygulaması şeklinde 5’li likert, “1-Kesinlikle Katılmıyorum” ve “5-Kesinlikle Katılıyorum” şeklinde etki puanı olarak derecelendirilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen veriler %95 güven aralığında JASP istatistik programı ile analiz edilmiştir. Veri setinden elde edilen bilgiler demografik bilgilerde yüzde ve frekansa yer verilmiştir. Veri setinin normal dağılımı için Shapiro-Wilk testi, varyansların homojen dağılımlarında Levene's Testi, içyapı geçerliliğinde Cronbach's α testi ile iki bağımsız değişkenlerde Mann-Whitney U testi ve çoklu değişkenlerde Kruskal-Wallis testine yer verilmiştir. İstatistiksel anlamlı ilişkilerde Post Hoc Tukey testi ve grupların ortalamalarına bakılmıştır.

BULGULAR

Çalışma ile elde edilen bulgularda demografik bilgilere yer verilmiştir. Ölçeğe ilişkin analiz sonuçları doğrultusunda iki bağımsız değişkenlerde Mann-Whitney U testi ve çoklu değişkenlerde Kruskal-Wallis testi ile analiz edilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya katılan bireylere ilişkin demografik bilgiler

Demografik Değişkenler	Gruplar	f	%
Yaş	13-14-15 Yaş	226	51.954
	16-17 Yaş	183	42.069
	18-19-20 Yaş	26	5.977
Okul Türü	Devlet Okulu	404	92.874
	Özel Okul	31	7.126
Lisanslı Spor Yapma Durumu	Evet lisanslı spor yaptım	97	22.299
	Hayır lisanslı spor yapmadım	338	77.701
	Daha önce spor yapmadım	329	75.632
Spor Yapma Yılı	1-3 Yıllık sporcuym	48	11.034
	4-6 Yıllık sporcuym	35	8.046
	7-9 Yıllık sporcuym	19	4.368
	10-12 Yıllık sporcuym	4	0.920

Tablo 1’de, katılımcılara ilişkin betimsel istatistikler yüzde (%) ve frekans (f) ile değerlendirilmiştir. Yaş gruplarında katılımcıların çoğunluğu %51,954 ile 13-15 yaş arası ergenlerden, okul türünde çoğunluk %92,874 ile devlet okullarında okuyanlardan, lisanslı spor yapma durumunda çoğunluğu %77,701 lisanslı spor yapmayanlardan ve spor yapma yılı bakımından çoğunluğun %75,632’sinin daha önce spor yapmadığı sonucu elde edilmiştir.

Tablo 2. Araştırma veri seti analiz sonuçları

Ölçek	Ortalama	Standart Sapma	Shapiro-Wilk	Shapiro-Wilk-p Değeri	Varyansların Eşitliği Testi (Levene's)	Cronbach's α
SZİDÖ	3.898	0.970	0.917	0.001	0.950	0.941

*Normal Dağılım *p>0.5; Varyansların Homojenliği *p>0.05*

Tablo 2’de, ölçek ile elde edilmiş veri setinden istatistiksel yöntemi belirlemek üzere analizler yapılmıştır. Bu çalışmanın analizlerinde, ortalama 3,898 ile katılıyorum ifadesine yakın tercihlerde bulunduğu, Shapiro-Wilk-p değeri 0.001 olarak belirlenmiş veri setinin normal dağılım göstermediği ($p>0.05$), varyansların homojen dağılımında Levene's p değeri 0.950 ile homojen dağılım olduğu tespit edilmiştir. Bu doğrultuda parametrik olmayan analiz yönteminin yapılmasına karar verilmiştir. Veri setinin içyapı geçerliliğinde Cronbach's α değeri 0.941 olarak bulunmuş olup veri setinin güvenilirliğinin oldukça yüksek olduğu anlaşılmıştır.

Tablo 3. SZİDÖ T-Test analiz sonuçları

SZİDÖ	Grup	N	X	SD	SE	W	p
Okul Türü	Devlet Okulu	404	3.903	0.972	0.048	6595.500	0.620
	Özel Okul	31	3.839	0.952	0.171		
Lisanslı Spor Yapma Durumu	Evet	97	4.201	0.792	0.080	20031.000	0.001*
	Hayır	338	3.811	0.999	0.054		

**P<0.05*

Tablo 3’te, katılımcıların serbest zaman ilgilenim düzeyi ile gruplar arası okul türü ve lisanslı spor yapma durumları karşılaştırılmıştır. Serbest zaman ilgilenim düzeyi ortalama puanı ile okul türü grupları arasında ($p<0.620$) istatistiksel anlamda fark oluşmadığı ($p<0.05$), katılımcıların serbest zaman ilgilenim düzeyi ile lisanslı spor yapma durumlarında farklılaşma ($p<0.001$) olduğu ve lisanslı spor yapanların (X:4.201) lisanslı spor yapmayanlara (X:3.811) göre serbest zaman ilgilenim düzeylerinin daha fazla olduğu sonucu elde edilmiştir.

Tablo 4. SZİDÖ One -Way Anova sonuçları

Gruplar	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Yaş	a-13-14-15 Yaş	Gruplar arası	1.755	2	0.878	1.009	0.604
	b-16-17 Yaş	Grup içi	406.558	432	0.941		
	c-18-19-20 Yaş						

Spor Yapma Yılı	a-Daha önce spor yapmadım	Gruplar arası	21.449	4	5.362	23.661	0.001	a<b a<d
	b-1-3 Yıllık sporcuym	Grup içi	386.864	430	0.900			
	c-4-6 Yıllık sporcuym							
	d-7-9 Yıllık sporcuym							
	e-10-12 Yıllık sporcuym							

* $P < 0.05$

Tablo 4'te, katılımcıların serbest zaman ilgilenim düzeyi ile yaş grupları ve lisanslı spor yapma yılları karşılaştırılmıştır. Yaş grupları arasında serbest zaman ilgilenim düzeylerinin istatistiksel ($p < 0.640$) anlamda farklı olmadığı ($p < 0.05$), katılımcıların spor yapma yılları ($p < 0.001$) ile serbest zaman ilgilenim düzeyleri arasında istatistiksel anlamda farklılaşma olduğu görülmüştür. Katılımcıların spor yapma yıllarına göre daha önce spor yapmayanların ($X: 3.793$) 1 ile 3 arasında spor yapanlara ($X: 4.256$) ve 7 ile 9 yıl arasında spor yapanlara ($X: 4.614$) göre serbest zaman ilgilenim düzeylerinin daha az olduğu anlaşılmıştır.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu çalışmada, ergenlerin serbest zaman ilgilenim düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Literatürde olan araştırmalar incelendiğinde; çalışmamızın bulguları ile benzerlik ve farklılık gösteren araştırmalar mevcuttur. Bu bağlamda, çalışmamızda yer alan katılımcıların serbest zaman ilgilenim düzeyi ile gruplar arası okul türü ve lisanslı spor yapma durumları karşılaştırılmıştır. Serbest zaman ilgilenim düzeyi ortalama puanı ile okul türü grupları arasında istatistiksel anlamda anlamlı bir fark oluşmadığı görülmüştür. Aydın ve Altungül (2022) araştırmasında, eğitim durumu değişkeni ile serbest zaman ilgilenim ölçeği arasında bir anlamlılık olmadığını ortaya çıkarmışlardır. Bu araştırma, çalışmamızın sonucu ile paralel göstermektedir. Demirel ve arkadaşları (2022), üniversite öğrencileri üzerine yaptıkları çalışmada; devlet üniversitesinin 3. ve 4. sınıflarında okuyan bireylerin sadece serbest zaman ilgilenim alt boyutlarından olan “Önem verme” ve “Kendini ifade etme” boyutlarında anlamlı bir farklılık bulmuşlardır. Yönet (2018), lise öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada, lise türü değişkeni ile serbest zaman ilgilenim ölçeğinin alt boyutlarından sadece “Önem verme” ile “Kendini ifade etme” arasında anlamlı bir farklılık bulamamıştır. Diğer alt boyutlar olan “sosyal ilişki, çekicilik ve özdeşleşme” ile lise türü değişkenleri arasında anlamlı farklılık

tespit etmiştir. Soyer (2018), yerel yönetim kadrolarında çalışan bireyler üzerine bir çalışma gerçekleştirmiştir. Çalışmaya katılım sağlayan bireylerin eğitim durumu değişkeni ile serbest zaman ilgilenim alt boyutlarından olan çekicilik arasında anlamlı bir farklılık bulmuştur. Bu çalışmaların sonucu, araştırmamız ile örtüşmemektedir. Çalışmalarda farklı sonuçların ortaya çıkmasının nedeni örneklem gruplarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Ayrıca eğitim durumunun değişkenlik göstermesiyle serbest zaman ilgilenim düzeyinin daha anlamlı hale gelebileceği söylenebilir.

Katılımcıların serbest zaman ilgilenim düzeyi ile lisanslı spor yapma durum değişkeni arasında farklılaşma olduğu lisanslı spor yapanların lisanslı spor yapmayanlara göre serbest zaman ilgilenim düzeylerinin daha fazla olduğu sonucu elde edilmiştir. Kocaer (2018), gerçekleştirmiş olduğu çalışmada; öğretmen ve öğretmen adaylarının serbest zaman ilgilenim ile spor yapma değişkeni arasında anlamlı bir farklılık tespit edememiştir. Bu çalışma, araştırmamızın sonucu ile paralellik göstermemektedir. Güldür (2020), hentbolcular üzerine bir araştırma yapmıştır. Araştırmanın sonucunda; serbest zaman ilgilenim ölçeğinin alt boyutlarından olan “Önem verme” alt boyutu hariç diğer alt boyutlar ile farklı spor dalıyla uğraşma değişkeni arasında anlamlı bir farklılığın olmadığını tespit etmişlerdir. Aydın ve Altungül (2022) yaptıkları çalışmada, spor yapma durumu değişkeni ile serbest zaman ilgilenim düzeyi arasında anlamlı bir farklılığın olduğunu bulmuşlardır ve spor yapanların yapmayanlara göre serbest zaman ilgilenim puanlarının daha yüksek olduğunu ifade etmişlerdir. Bu araştırmalar, çalışmamızın sonucu ile örtüşmektedir. Lisanslı spor yapan kişilerin düzenli ve devamlı bir şekilde aktivite yapmaları, serbest zaman ilgilenim alışkanlarının kazanılmasında önemli bir rol oynadığı ifade edilebilir.

Katılımcıların serbest zaman ilgilenim düzeyi ile yaş grupları ve lisanslı spor yapma yılları karşılaştırılmıştır. Yaş grupları arasında serbest zaman ilgilenim düzeylerinin istatistiksel anlamda farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Kocaer (2018), öğretmen ve öğretmen adaylarının serbest zaman ilgilenim düzeyleri ile yaş durumu değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğunu söylemiştir. Serdar (2022), fitness salonlarına giden bireyler üzerine bir çalışma gerçekleştirmiştir. Çalışmanın sonucunda; yaş değişkeni ile serbest zaman ilgilenim ölçeğinin alt boyutlarından olan “Sosyal ilişki” boyutu hariç olmak üzere diğer alt boyutlarında düşük ve pozitif yönde bir anlamlı ilişki olduğunu belirtmiştir. Bu araştırmalar, çalışmamızın sonucunu desteklememektedir. Güldür (2020) yapmış olduğu çalışmada, hentbol sporcularının serbest zaman ilgilenim düzeyi ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulamamıştır. Aydın ve Altungül (2022), infaz koruma memurları üzerine bir çalışma

gerçekleştirmişlerdir. Çalışmanın sonucunda; yaş değişkeni ile serbest zaman ilgilenim ölçeği arasında herhangi bir anlamlı farklılık bulunmadığını tespit etmişlerdir. Bu araştırmaların sonucu, çalışmamız ile paralellik göstermektedir. Bireylerin yaş aldıkça çeşitli sorumluluklarının artması ve ihtiyaçlarının değişkenlik göstermesinden dolayı serbest zaman ilgilenim düzeylerinin pozitif ve negatif yönlü olabileceği düşünülebilir.

Katılımcıların spor yapma yılları ile serbest zaman ilgilenim düzeyleri arasında istatistiksel anlamda farklılaşma olduğu görülmüştür. Katılımcıların spor yapma yıllarına göre; daha önce spor yapmayanların 1 ile 3 yıl arasında spor yapanlar ve 7 ile 9 yıl arasında spor yapanlara göre serbest zaman ilgilenim düzeylerinin daha az olduğu anlaşılmıştır. Güldür (2020) çalışmasında, aktif spor yılı değişkeninin serbest zaman ilgilenim ölçeği üzerinde ki etkisinin anlamlı olmadığını belirtmiştir. Kocaer (2018), yapmış olduğu araştırmada; katılımcıların serbest zaman ilgilenim ölçeği ile serbest zaman süreleri arasında anlamlı bir fark bulamamıştır. Bu çalışmaların sonucu, araştırmamız ile örtüşmemektedir. Ayhan (2022)'nin araştırmasında; serbest zaman ilgilenim ölçeği ile etkinliklere katılma yılı değişkeni arasında 1 yıl ve altı, 1-2 yıl arası ve 2 yıldan daha fazla süre katılım sağlayanlar arasında anlamlı bir farklılık bulmuştur. Serdar (2022), yapmış olduğu çalışmada; katılımcıların serbest zaman ilgilenim seviyeleri ile fitness salonlarına katılma günleri arasında bir farklılık olduğu, özellikle haftada 4-6 gün katılım sağlayan bireylerin daha yüksek çıktığını ifade etmiştir. Aydın ve Altungül (2022) araştırmalarında, spor yapma yılı değişkeni ile serbest zaman ilgilenim arasında anlamlı bir farklılığın olduğunu bulmuşlardır. 6-10 yıl ve 10-20 yıl arası spor yapan bireylerin serbest zaman ilgilenim düzeylerinin 1-5 yılı arası spor yapanlara göre daha yüksek olduğunu ifade etmişlerdir. Bu çalışmalar, araştırmamızın sonucunu destekler niteliktedir. Spor yapma yılının, serbest zaman ilgilenime katılım ile paralellik gösterdiği ve serbest zaman ilgilenim etkinliklerine yönelmeyi etkilediği söylenebilir.

Yapmış olduğumuz çalışmada; katılımcıların serbest zamanlarında spor yapmayı alışkanlıkları arasına dâhil etmeleri daha önce spor yapmayanlara göre serbest zamanlarını olumlu geçirdikleri anlaşılmaktadır. Spor yapanların hiç yapmayanlara göre sporu önemli bir eylem, eğlenceli, tatmin edici, kendine güveni geliştiren ve arkadaşlarıyla vakit geçirirken güzel sohbet konusu olarak görmeleri serbest zaman ilgilenimlerini etkilediği düşünülmektedir. Sonuç olarak; ergenlerde serbest ilgilenim düzeyi ölçeği toplam puanları ile lisanslı spor yapma değişkeni arasında lisanslı spor yapan kişilerin anlamlı farklılık gösterdiği ve serbest ilgilenim düzeyi ölçeği toplam puanları ile spor yapma yılı değişkeninde ise 1-3 yıl ve 7-9 yıl spor yapanların spor yapmayanlara göre serbest zaman ilgilenim puanlarının daha

yüksek olduğu görülmüştür. Yapılacak sonraki araştırmalarda; yaş grubu aralıklarının değiştirilmesi, ebeveynlerin gelir durumu gibi değişkenleri eklenerek daha fazla sonuç elde edilebilir. Ayrıca örneklem grubunun değiştirilerek yetişkin bireyler üzerinde yapılması sağlanabilir. Bununla birlikte farklı meslek grupları üzerinde çalışılarak çeşitli karşılaştırmalar yapılabilir.

KAYNAKLAR

Alpullu, A., & Yilgin, A. (2019). Leisure time management in Marmara University and Kilis 7 Aralık University students training in sports sciences. *Turkish Journal of Sport and Exercise*, 21(1), 122-128.

Amoako-Tuffour, J., & Martínez-Espiñeira, R. (2012). Leisure and the net opportunity cost of travel time in recreation demand analysis: an application to Gros Morne National Park. *Journal of Applied Economics*, 15(1), 25-49.

Aydın, E., ve Altungül, O. (2022). *İnfaz koruma memurlarının sportif serbest zaman ilgilenimi ve psikolojik dayanıklılık düzeyleri*. Iksad Publications, (s. 46-57) Ankara.

Ayhan, C. (2022). *Serbest zaman ilgilenimi, rekreasyonel akış deneyimi, rekreasyonel fayda ve serbest zaman tatmininin tekrar katılım niyeti üzerine etkisi* (Doktora Tezi). Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sakarya.

Bayarşlan, B., ve Çevik, A. (2023). Şampiyon futbol milli takım kadrolarında" göreceli yaş etkisi" fenomeninin karşılaştırılarak incelenmesi. *Fenerbahçe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1), 44-56.

Bayarşlan, B., & Yorulmazlar, M. M. (2022). Investigation of coaching experience periods of Uefa european football champion national team head coaches. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 5(Özel Sayı 2), 1092-1100.

Chang, H. H. (2017). Gender differences in leisure involvement and flow experience in professional extreme sport activities. *World Leisure Journal*, 59(2), 124-139.

Crean, H. F. (2012). Youth activity involvement, neighborhood adult support, individual decision making skills, and early adolescent delinquent behaviors: Testing a conceptual model. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 33(4), 175-188.

Çalışkan, D. (1995). *Abidinpaşa sağlık grup başkanlığı bölgesindeki dört lisede gençlerin ergenlik dönemi ile ilgili bilgi düzeyleri ve etkili faktörleri* (Uzmanlık Tezi). Ankara Üniversitesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Ankara.

Çevik, A., Özmaden, M., Tezcan, E., ve Dokuzoğlu, G. (2021). Öğretmenlerin serbest zaman ilgilenimlerinin yaşam doyumları üzerindeki etkisinin incelenmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 10 (4), 784-790.

Demir, G. ve Alpullu, A. (2020). Üniversite öğrencilerinin boş zaman yönetiminin değerlendirilmesi. *Eurasian Research in Sport Science*, 5(1), 94-102.

Demirel, M., Varol, F., Bozođlu, M. S., Kaya, A. ve Aksu, H. S. (2022). Rekreatif amaçlı tenis oynayan bireylerde akış deneyimi ve serbest zaman ilgilenimi. *Çatalhöyük Uluslararası Turizm ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (9), 54-66.

Dotterer, A. M., McHale, S. M., & Crouter, A. C. (2007). Implications of out-of-school activities for school engagement in African American adolescents. *Journal of Youth and Adolescence*, 36(4), 391-401.

Eccles, J. S., & Roeser, R. W. (2011). Schools as developmental contexts during adolescence. *Journal of Research on Adolescence*, 21(1), 225-241.

Fredricks, J. A. (2012). Extracurricular participation and academic outcomes: Testing the over-scheduling hypothesis. *Journal of Youth And Adolescence*, 41(3), 295-306.

Gkiotsalitis, K., & Stathopoulos, A. (2016). Demand-responsive public transportation re-scheduling for adjusting to the joint leisure activity demand. *International Journal of Transportation Science and Technology*, 5(2), 68-82.

Güldür, B.B. (2020). *Hentbol sporcularının serbest zaman ilgilenim ve benlik algısı düzeyleri arasındaki ilişki* (Yüksek Lisans Tezi). Bartın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bartın.

Gürbüz, B., Çimen, Z., ve Aydın, İ. (2018). Serbest zaman ilgilenim ölçeği: Türkçe formu geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 16(4), 256-265.

Havitz, M. E., & Dimanche, F. (1999). Leisure involvement revisited: Drive properties and paradoxes. *Journal of Leisure Research*, 31(2), 122-149.

Havitz, M. E., Kaczynski, A. T., & Mannell, R. C. (2013). Exploring relationships between physical activity, leisure involvement, self-efficacy, and motivation via participant segmentation. *Leisure Sciences*, 35(1), 45-62.

Himelfarb, I., Lac, A., & Baharav, H. (2014). Examining school-related delinquencies, extracurricular activities, and grades in adolescents. *Educational studies*, 40(1), 81-97.

Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri: kavramlar, teknikler ve ilkeler* (27. Baskı). Nobel Yayınevi.

Knifsend, C. A., & Graham, S. (2012). Too much of a good thing? How breadth of extracurricular participation relates to school-related affect and academic outcomes during adolescence. *Journal of Youth And Adolescence*, 41(3), 379-389.

Kocaer, G. (2018). *Beden eğitimi ve spor öğretmenleri ve adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum, serbest zaman ilgilenim ve rekreasyon faaliyetlerine yönelik fayda düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi (Bartın ili örneği)* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.

Lee, D., & Trail, G. (2011). The influence of personal values and goals on cognitive and behavioral involvement in sport. *Journal of Sport Management*, 25(6), 593-605.

Li, J., Zeng, B., & Li, P. (2021). The influence of leisure activity types and involvement levels on leisure benefits in older adults. *Frontiers in Public Health*, 9, 659263.

Lin, Y. S., Huang, W. S., Yang, C. T., & Chiang, M. J. (2014). Work–leisure conflict and its associations with well-being: The roles of social support, leisure participation and job burnout. *Tourism Management*, 45, 244-252.

Newland, L. A., Lawler, M. J., Giger, J. T., Roh, S., & Carr, E. R. (2015). Predictors of children’s subjective well-being in rural communities of the United States. *Child Indicators Research*, 8(1), 177-198.

Nkuba, M., Hermenau, K., & Hecker, T. (2019). The association of maltreatment and socially deviant behavior-Findings from a national study with adolescent students and their parents. *Mental Health & Prevention*, 13, 159-168.

Paggi, M. E., Jopp, D., & Hertzog, C. (2016). The importance of leisure activities in the relationship between physical health and well-being in a life span sample. *Gerontology*, 62(4), 450-458.

Schaefer, D. R., Khuu, T. V., Rambaran, J. A., Rivas-Drake, D., & Umaña-Taylor, A. J. (2022). How do youth choose activities? Assessing the relative importance of the micro-selection mechanisms behind adolescent extracurricular activity participation. *Social Networks*.

Serdar, E. (2021). Serbest zaman engelleri ile ilgilenim arasındaki ilişki: Fitness merkezi katılımcıları üzerine bir araştırma. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 49-61.

Yetim, G., ve Argan, M. (2018). Boş zaman ilgilenim faktörleri ile fitness merkezine yönelik tatmin ve sadakat arasındaki ilişki. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(1), 49-62.

Yönet, E. (2018). *Lise öğrencilerinin sportif serbest zaman ilgilenim, dijital oyun bağımlılığı ve yaşam kalitesi düzeylerinin araştırılması* (Doktora Tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.